

VI. Přehled života a díla Ernesta Sábata v datech

- 1911** 24. června se v Rojas (provincii Buenos Aires) narodil Ernesto Roque Sábato jako desátý z jedenácti synů italských přistěhovalců Juany Marie Ferrari a Francisca Sábata.
- 1917** Ernesto Sábato zahajuje školní docházku v rodné vesnici.
- 1924** Sábato zahajuje svá středoškolská studia v Colegio Nacional de La Plata. Spolu s jedním z bratrů bydlí v domě svého strýce. Jeho profesory byli mj. Pedro Henríquez Ureña, Ezequiel Martínez Estrada a Rafael Alberto Arrieta.
- 1929** Sábato se zapisuje na Fakultu fyzikálně-matematických věd Univerzity v La Platě. Je žákem Bernarda Houssaye, budoucího nositele Nobelovy ceny za fyziku. Vojenský převrat vedený generálem Uriburu svrhne argentinského prezidenta Hipolita Irigoyena.
- 1930** Francisco Sábato, spisovatelův otec, získává argentinské státní občanství. Ernesto Sábato opouští anarchistické hnutí a vstoupuje do Komunistické strany Argentiny.
- 1933** Ernesto Sábato je jmenován tajemníkem Komunistické mládeže v La Platě. Vede kurzy marxismu. Seznamuje se s Matildou Kusminskou, svou pozdější manželkou.
- 1934** Sábato je vyslán do Bruselu jako delegát Mezinárodního kongresu proti fašismu a válce, kterému předsedá Henry Barbusse. Z Bruselu nepokračuje v cestě do Moskvy, kam ho vyslala strana, aby navštěvoval školu stranického vzdělávání, nýbrž prchá do Paříže. Vystupuje s Federace mladých komunistů. Začíná psát román *La fuente muda*, který nikdy nevydá.
- 1936** S povolením soudce pro nezletilé se Ernesto Sábato žení s Matildou Kusminskou.
- 1937** Sábato získává doktorát z fyziky *magna cum laude* na Univerzitě v La Platě.

- 1938** Ernestovi a Matildě se narodí syn Jorge Federico. Z podnětu Bernarda Houssaye je Sábatovi uděleno roční badatelské stipendium jako nejlepšímu kandidátovi roku v Laboratoři Joliot-Curie v Paříži.
- 1939** Vzhledem k situaci v Evropě se výzkum Laboratoře Joliot-Curie přesouvá z Paříže do Massachusetts Institute of Technology (MIT). Sábatu pracuje v týmu mexického profesora Manuela Sandobala Vallarty. Matilda a Jorge Federico se vrací z Paříže do Buenos Aires.
- 1940** Sábatu se vrací do Buenos Aires. Na Univerzitě v La Platě přednáší v postgraduálním studiu kvantovou mechaniku.
- 1941** Z podnětu Pedra Henríqueze Ureñi Sábatu publikuje svůj první článek v časopisu *Sur*, který rediguje Victoria Ocampo.
- 1942** Sábatu publikuje *Tres glosas* v nakladatelství Teseo v La Platě.
- 1943** Sábatu opouští vědeckou dráhu. Odchází s rodinou do provincie Córdoba, kde žije na samotě v domě bez elektriny a vody. Zde píše svůj první esej *Uno y el universo*.
- 1944** Rodina Sábatových se vrací do Buenos Aires, usazuje se v Santos Lugares, ve skromném obydlí, které jim pronajme Federico Valle.
- 1945** Matildě a Ernestovi se narodí druhý syn Mario. Nakladatelství Sudamericana vydává esej *Uno y el universo*. Komise, jejímiž členy jsou Vicente Barbieri, Francisco Luiz Bernárdez, Adolfo Bioy Casares a Ricardo Molinari, uděluje Sábatovi První knižní cenu města a Argentinská společnost spisovatelů (SADE) Velké čestné uznání.
- 1946** V prezidentských volbách vítězí koalice Juan Domingo Perón a Jazmín Hortensio Quijano. Státní moc zasahuje do života univerzit, jsou propuštěni významní profesori jako Vicente Fatone, Francisco Romero, Amado Alonso, Bernardo Houssay a Ricardo Rojas. Sábatu podepisuje prohlášení, ve kterém odsuzuje policejní násilí namířené proti studentům.
- 1947** Sábatovi je nabídnuto místo v sídle UNESCO v Paříži. Funkce se po dvou měsících vzdá, cestuje po Evropě, píše román *Tunnel*. Vrací se do Argentiny.

- 1948** Nakladatelství Sur vydává Sábátův román *Tunel*. Albert Camus doporučuje vydání prvního Sábátova románu ve Francii.
- 1950** Nakladatelství Borzoi Books vydává *Tunel* v New Yorku v překladu Harriet de Onís.
- 1951** Nakladatelství Sur vydává v Buenos Aires *Hombres y engranajes*. Vychází italský, německý, francouzský (Gallimard) a japonský překlad románu *Tunel*.
- 1952** Juan Domingo Perón je znovu zvolen prezidentem. Režisér León Klimovsky zahajuje natáčení filmu podle románu *Tunel* pro společnost Sono Film.
- 1953** Nakladatelství Emecé vydává esej *Heterodoxia*.
- 1955** 17. června dochází k povstání proti Perónovi na Květnovém náměstí. V září je Perón svržen. Předsedou vlády se na krátký čas stává Eduardo Leonardi, který je brzy vystřídán generálem Pedrem Eugeniem Aramburu. Sábato je jmenován šéfredaktorem populárního časopisu *Mundo Argentino*. Umírá Francisco Sabato, spisovatelův otec.
- 1956** Časopis *Mundo Argentino* odhaluje mučení a popravy iniciátorů properónovského povstání. Sábato je odvolán z vedení časopisu. Vydává *El otro rostro del peronismo. Carta abierta a Mario Amadeo; El caso Sábato. Torturas y libertad de prensa. Carta abierta al general Aramburu*.
- 1958** Prezidentem Argentiny je za podpory peronistů zvolen Arturo Frondizi. Prezident jmenuje Sábata generálním ředitelem odboru kulturních vztahů na ministerstvu zahraničí. *Tunel* vychází ve Vídni.
- 1959** Sábato rezignuje na svou funkci na ministerstvu zahraničí.
- 1961** Nakladatelství General Fabril Editora vydává *Sobre héroes y tumbas*.
- 1962** Prezident Frondizi je svržen vojenským pučem. Funkce předsedy vlády se ujímá José María Guido.
- 1963** Nakladatelství Aguilar vydává *El escritor y sus fantasmas*.

- 1964** Umírá Sábatova matka Juana Ferrari. Sábato je vyznamenán ve Francii řádem Rytíře umění a literatury. *Kniha o hrdínech a hrobech* je použita jako základ pro film *El nacimiento de un libro*, který zastupoval argentinskou kinematografii na festivalu v Karlových Varech.
- 1965** *Sobre héroes y tumbas* vychází v italském překladu. V New Yorku vychází nový anglický překlad *Tunelu*.
- 1966** Ozbrojený puč v čele s generálem Juanem Carlosem Onganíou svrhne prezidenta Illiu. Nakladatelství Losada vydává první díl *Sebraných spisů* Ernesta Sábata.
- 1967** Román *Sobre héroes y tumbas* vychází ve Francii pod názvem *Alejandra*. V Německu vychází tentýž román s předmluvou Witolda Gombrowicze.
- 1968** Sábato obdrží cenu Institutu zahraničních vztahů ve Stuttgartu. Editorial Universitaria v Santiagu de Chile vydává *Tres aproximaciones a la literatura de nuestro tiempo: Robbe-Grillet, Borges, Sartre*.
- 1969** Nakladatelství Sur vydává výběr Sábátových textů s názvem *Itinerario*. Sábátův druhý syn Mario se žení s Elenou Ramos. Narodí se první Sábatova vnučka Marina, dcera Jorge Federica a Lidie.
- 1970** Nakladatelství Losada vydává druhý svazek *Sebraných spisů* Ernesta Sábata. Narodí se druhá Sábatova vnučka Luciana, dcera Maria a Eleny.
- 1971** Sábato začíná spolupracovat s deníkem *La opinión*. Narodí se třetí Sábatova vnučka Mercedes.
- 1972** Po sedmnácti letech exilu se do Argentiny vrací Juan Domingo Perón.
- 1973** 12. října se ujímá funkce prezidenta Argentiny Juan Domingo Perón.
- 1974** J. D. Perón umírá, prezidentského úřadu se ujímá María Estela Martínez de Perón, známá též jako Isabel nebo Isabeli-

ta. Nakladatelství Sudamericana vydává román *Abaddón, el exterminador*. Sábato obdrží Velkou cenu Společnosti argentinských spisovatelů. Narodí se první Sábátův vnuk Guido.

- 1976** 24. března dochází k dalšímu vojenskému převratu, předsedou vlády se stává generál Jorge Rafael Videla. Začíná období krvavé vlády vojenské junty. Nakladatelství Emecé vydává pěti Orlanda Baroneho *Diálogos Borges - Sábato*. *Abaddón, el exterminador* vychází ve Francii pod názvem *L'Ange des ténèbres* a získává cenu nejlepší zahraniční knihy roku.
- 1977** Sábato je v Itálii vyznamenán cenou Medici.
- 1978** Nakladatelství Seix Barral vydává definitivní verzi románů *El túnel*, *Sobre héroes y tumbas* a *Abaddón, el exterminador*. Sábato je ve Španělsku vyznamenán řádem Velkého kříže za občanské zásluhy.
- 1979** Seix Barral vydává ve Španělsku Sábátův esej *Apologías y rechazos*. Mnoho evropských zemí vzdává Sábatovi poctu. Jeho syn Mario natáčí film podle „Zprávy o slepících“ s názvem *El poder de las tinieblas*.
- 1980** Bratislavské nakladatelství Pravda vydává slovenský překlad Oľgy Hlaváčové románu *O hrdinoch a hroboch*.
- 1981** Vychází nové anglické vydání *Sobre héroes y tumbas*. Narodí se poslední Sábátův vnuk Juan.
- 1982** Vypukne válka o Malvínské ostrovy mezi Argentinou a Velkou Británií. Seix Barral vydává *Narrativa completa* s předmluvou Pere Gimferrera.
- 1983** Po porážce Argentiny ve válce o Malvíny vyhlašuje generál Bignone prezidentské volby, ve kterých vítězí Raúl Alfonsín. 15. prosince jmenuje prezident republiky Národní komisi pro zmizelé osoby (CONADEP). Předsedou komise je zvolen Ernesto Sábato.
- 1984** Radnice v Buenos Aires jmenuje Ernesta Sábata čestným občanem města. Španělský král Juan Carlos I předává Sábatovi Cervantesovu cenu. Kolumbie ho vyznamenává řádem Boya-

ca. Organizace Amerických zemí uděluje první cenu Gabriely Mistralové Ernestu Sábatovi. 20. září předává CONADEP zprávu o své činnosti prezidentu Alfonsínovi. Vychází kniha *Nunca más*. Autorství předmluvy je připisováno Ernestu Sábatovi. Nakladatelství Odeon v Praze vydává *Knihu o hrdinech a hrobech* v překladu Víta Urbana.

- 1985** V Argentině probíhá soud s vůdci vojenské junty, která vládla v zemi od roku 1976.
- 1986** Parlament Argentinské republiky schvaluje zákony, které omezují možnost postavit před soud osoby odpovědné za zločiny a mučení z období vojenské diktatury. Členové CONADEP ostře kritizují přijaté zákony. Knihovna Kongresu USA spolu s knihovnou Univerzity George Washingtona a Univerzitou Johna Hopkinse organizují poctu Ernestu Sábatovi. Sábato získává řád Velkého kříže Velmistra Federativní republiky Německo.
- 1987** Francouzský prezident François Mitterand vyznamenává Ernesta Sábata nejvyšším vyznamenáním Francouzské republiky, řádem Komandéra Čestné legie.
- 1988** Univerzita státu New York organizuje sympozium *Ernesto Sábato: Text and Contexts*.
- 1989** Prezidentem Argentiny je zvolen Carlos Saúl Menem, který uděluje milost 208 odsouzeným za zločiny spáchané v období vojenské diktatury. Sábato vyjadřuje veřejně svůj zásadní nesouhlas. V Izraeli získává cenu města Jeruzaléma. Pařížská Sorbonna vzdává poctu Ernestu Sábatovi. Sábato vystavuje své obrazy v Centre Pompidou. Vydává rozhovory s Carlosem Cataniou pod názvem *Entre la letra y la sangre*.
- 1992** Matilde Sábato vydává svou první knihu veršů *Cenizas y diamantes* a *El conjuro*. Výstava Sábatova díla v Centro Cultural de la Villa v Madridu.
- 1993** Universidad Complutense v Madridu organizuje seminář věnovaný dílu Ernesta Sábata. Sábato začíná psát text na způsob literární závěti s názvem *Antes del fin*.
- 1995** Při automobilové nehodě zahyne Sábatoův starší syn Jorge Federico. Albánie uděluje Sábatovi cenu Ismaela Kadarého. Sá-

bato přednáší o svém díle na univerzitách v Harvardu, Yale, Kolumbii, Berkeley, Římě, Florencii, Pavii, Turínu, Salamance, Madridu a Barceloně.

- 1996** Seix Barral zahajuje vydávání *Sebraných spisů* Ernesta Sábata.
- 1997** Brněnské nakladatelství Host vydává v českém překladu Víta Urbana román *Tunel*.